2018 STAATSBLAD VAN DE REPUBLIEK SURINAME No. 76

WET van 31 juli 2018, houdende regels inzake het tegengaan van kinderarbeid en het verrichten van arbeid door jeugdige personen. (Wet Arbeid Kinderen en Jeugdige Personen)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat in het kader van het harmoniseren van de Surinaamse arbeidswetgeving betreffende kinderarbeid aan de hedendaagse realiteit en eisen alsook de geldende ILO- standaarden, het wenselijk is regels vast te stellen met betrekking tot kinderarbeid en arbeid door jeugdige personen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Definities
Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. Minister: de Minister belast met arbeidsaangelegenheden;
b. arbeid: alle werkzaamheden binnen en buiten een onderneming, met uitzondering van werkzaamheden in scholen, rehabilitatiecentra en opvoedingsinstellingen mits deze werkzaamheden een opvoedkundig karakter dragen en niet in de eerste plaats gericht zijn op het behalen van een economisch voordeel;
c. arbeid van lichte aard: arbeid die door de aard van de taken die zij omvat of de bijzondere omstandigheden waarin deze taken worden uitgevoerd:
    i. niet schadelijk is voor de veiligheid, gezondheid en ontwikkeling van kinderen, en

ii. niet nadelig is voor regelmatig schoolbezoek en mogelijkheden om deel te nemen aan door de bevoegde autoriteit goedgekeurde programma's voor beroepskeuzevoorlichting of programma's voor beroepsopleiding, of profijt te trekken van het ontvangen onderricht;

d. artistieke optredens: arbeid van lichte aard bestaande uit het doen van uitvoeringen op culturele, artistieke of sportieve vlak of reclameactiviteiten;

e. dag: een periode van 24 opeenvolgende uren;

f. ergste vormen van kinderarbeid: de omschrijving zoals vervat in artikel 3 van de ILO Conventie inzake het Voorkomen en het Elimineren van de Ergste Vormen van Kinderarbeid (ILO Conventie no. 182);

g. gezinsbedrijf: een onderneming die in bedrijf is met uitsluitend of voornamelijk leden van een bepaald huishouden;

h. gezinshoofd: hoofd van het huishouden waarin het kind verblijft;

i. huiswinkel: winkel die met een woonhuis van een huishouden één geheel vormt en door het gezinshoofd wordt geëxploiteerd;

j. jeugdige personen: personen, die de leeftijd van 16 jaar, doch nog niet die van 18 jaar hebben bereikt;

k. kinderarbeid: arbeid welke verboden is te verrichten door kinderen omdat het gevaarlijk of schadelijk kan zijn voor de gezondheid, de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling en het leven van het kind alsmede arbeid welke in strijd is met de ergste vormen van kinderarbeid;

l. kinderen:

i. personen die de leeftijd van 16 jaar nog niet hebben bereikt;

ii. aan boord van vissersvaartuigen in de zin van de "Zeevisserijwet 1980": personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.

m. leerplichtige leeftijd: de leeftijd waarin kinderen verplicht zijn om onderworpen te zijn aan onderrichting volgens de onderwijswetgeving;

n. nachtarbeid: arbeid verricht gedurende de tijd tussen 19:00 uur en 06:00 uur, tenzij specifiek anders aangegeven;

o. niet-industriële arbeid van lichte aard: arbeid van lichte aard die niet wordt verricht met of aan mechanische arbeidsmiddelen waaraan

onacceptabele veiligheidsrisico's voor een kind of zijn omgeving zijn verbonden:

p. niet-industriële hulparbeid van lichte aard: niet-industriële arbeid van lichte aard die bestaat uit het verlenen van hand en spandiensten, waarbij geen sprake is van zelfstandige productiearbeid en waarbij nadrukkelijk toezicht wordt gehouden;
q. schoolweek: een week waarin op één of meerdere dagen onderwijs wordt gevolgd;
r. stage: een leerperiode als onderdeel van het onderwijsprogramma;
s. schoolvakantieperiode: een periode waarin geen onderwijs wordt gevolgd en verzorgd;
t. vakscholing: een opleiding verzorgd door een organisatie vallende onder of erkend door de overheid gericht op het onderrichten in technisch en beroepsonderwijs;
u. week: een periode van 7 opeenvolgende dagen;
v. werkgevers: werkgevers in de zin van artikel 1613 a van het Burgerlijk Wetboek;
w. werknemers: werknemers in de zin van artikel 1613 a van het Burgerlijk Wetboek;
x. schoolbezoek: het aanwezig zijn op openbare of particuliere scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs op juniorenniveau of voortgezet onderwijs op seniorenniveau en participeren aan het onderwijs;
y. schooldagen: dagen waarop volgens het ministerie belast met de zorg voor onderwijs, onderwijs moet worden gevolgd of met het onderwijs verband houdende activiteiten worden ontplooid waaraan het kind verplicht is te participeren;
z. niet-schooldagen: dagen buiten de schooldagen.

Artikel 2

1. Deze wet is niet van toepassing op incidentele arbeid of arbeid van korte duur betreffende:
   a) werkzaamheden in een gezin, of
   b) licht werk dat niet als schadelijk, nadelig of gevaarlijk beschouwd wordt in het algemeen en in het bijzonder voor kinderen of jeugdige personen in het gezinsbedrijf of in traditionele woon- en leefgebieden van in stamverband levende volken, waar kinderen onderricht worden in traditionele vaardigheden voor levensonderhoud.

2. Waar de wet toelaat dat kinderen of jeugdige personen onder voorwaarden arbeid mogen verrichten, is de werkgever of het hoofd van het gezin verplicht zorg te dragen voor:
   a) goede uitrusting en inrichting van arbeidsomgeving en arbeidsplaats;
   b) afwezigheid van blootstelling aan fysische, biologische en chemische agentia;
   c) goede ordening, keuze en gebruik van werkuitrusting, met name tegen agentia, machines, apparatuur en toestellen, en de bediening daarvan;
   d) goede regeling van de exacte wijze waarop de arbeid moet worden verricht;
   e) niveau van opleiding en voorlichting van de kinderen of jeugdige personen;
   f) dat het werk geen hinder veroorzaakt voor het schoolbezoek.

3. De werkgever en het hoofd van het gezin lichten de kinderen en jeugdige personen in over mogelijke risico's en over alle maatregelen ter bescherming van hun veiligheid en gezondheid.

4. De arbeidsovereenkomst met de kinderen en jeugdige personen zoals toegestaan in deze wet dient schriftelijk te worden aangegaan, waarbij de ouders of verzorgers meetekenen.

Artikel 3

1. Het is werkgevers, hoofden en bestuurders van ondernemingen, ouders en/of voogden of personen aan wie de zorg van een kind is toevertrouwd verboden het kind al dan niet tegen loon arbeid te doen verrichten, anders dan bepaald in deze wet.

2. Werkgevers, hoofden en bestuurders van ondernemingen, ouders en/of voogden of personen aan wie de zorg van een kind en jeugdige persoon is toevertrouwd verplicht erop toe te zien dat het kind dat onder zijn toezicht is geplaatst, geen kinderarbeid verricht.

3. Werkgevers zijn verplicht gegevens over de leeftijd en de namen van hun werknemers en degenen die in het bedrijf zijn voor vakscholing of training, bij te houden en zich ervan te vergewissen, dat deze gegevens correct zijn.

4. Een ieder die kennis draagt van de overtreding van de bepalingen van deze wet is gerechtigd doch draagt ook de plicht om zulks te melden bij de autoriteiten belast met het toezicht en de opsporing als genoemd in de artikelen 16 en 17.

Niet-industriële hulparbeid door 13- en 14-jarigen
Artikel 4

1. Het is onder de in de leden 2 tot en met 4 gestelde voorwaarden toegestaan dat kinderen die de leeftijd van dertien (13) jaar hebben bereikt maar de leeftijd van vijftien (15) jaar nog niet, niet-industriële hulparbeid van lichte aard verrichten.

2. Voor het verrichten van arbeid zoals genoemd in lid 1 gelden de volgende voorwaarden:
   a. op zondag wordt geen arbeid verricht;
   b. er wordt een onafgebroken rusttijd van ten minste 14 uren in elke periode van 24 aaneengesloten uren in acht genomen, waarin de periode tussen 19.00 uur en 07.00 uur in de schoolweek en 21.00 uur en 07.00 uur in de vakantieweek begrepen is;
   c. de arbeid wordt verricht voor niet langer dan 10 uren per week en ten hoogste 3 uren per dag in de schoolweek tijdens schooldagen en 7 uren per dag op niet-schooldagen en 35 uren per week en 7 uren per dag in de vakantieweek.

3. Voor het verrichten van arbeid tijdens de schoolweek en de vakantieweek geldt dat de arbeid op niet meer dan ten hoogste 5 dagen wordt verricht.

4. De arbeid tijdens de vakantieperiode mag gedurende ten hoogste 4 vakantieweken per jaar worden verricht, waarvan ten hoogste 3 vakantieweken aaneengesloten.

5. De voorwaarden gesteld in de leden 2 tot en met 4 gelden ook voor:
   a) het oppassen op kinderen in het eigen huishouden;
   b) het wassen van auto's van derden;
   c) hulparbeid van lichte aard in de landbouw of in een huiswinkel verricht door een eigen, aangehuwd, pleeg- of adoptiekind dat in dat woonhuis inwoont.

6. Bij staatsbesluit worden de vormen van lichte arbeid aangegeven die door kinderen die de leeftijd van 13 jaar reeds hebben bereikt, mogen worden verricht, alsmede de vormen van arbeid die niet vallen onder arbeid van lichte aard.

Niet-industriële arbeiddoor 15-jarigen
Artikel 5

1. Het is onder de in de leden 2 tot met 5 gestelde voorwaarden toegestaan dat kinderen die de leeftijd van 15 jaar hebben bereikt, niet-industriële arbeid van lichte aard verrichten.

2. Voor het verrichten van arbeid zoals genoemd in lid 1 gelden de volgende voorwaarden:
   a. op de zondag wordt geen arbeid verricht, behalve voor zover dat uit de aard van de arbeid voortvloeit, zulks is overeengekomen en indien de ouders of verzorgers daarmee instemmen;
   b. indien op zondag arbeid wordt verricht, wordt op de dag voorafgaande aan die zondag geen arbeid verricht;
   c. op ten minste 4 zondagen in elke periode van 13 achtereenvolgende weken in de schoolperiode wordt geen arbeid verricht;
   d. arbeid wordt op niet meer dan ten hoogste 5 dagen per week verricht;
   e. er wordt een onafgebroken rusttijd van ten minste 12 uren in elke periode van 24 aaneengesloten uren in acht genomen, waarin de periode tussen 19.00 uur en 07.00 uur in de schoolweek en 21.00 uur en 07.00 uur in de vakantieweek begrepen is.

3. De arbeid wordt verricht voor niet langer dan 12 uren per week, waarvan ten hoogste 3 uren per dag op dagen dat onderwijs wordt gevolgd en ten hoogste 8 uren per dag op andere dagen in de schoolperiode.

4. De arbeid in de vakantieperiode wordt niet langer dan 40 uren per week verricht en ten hoogste 8 uren per dag.

5. Tijdens de vakantieperiode van ten hoogste 6 vakantieweken mag ten hoogste 4 vakantieweken arbeid worden verricht.

Stage en vakscholing
Artikel 6

1. Het is een kind van 14 jaar en ouder toegestaan arbeid van lichte aard te verrichten in het kader van een stage of vakscholing.

2. Voor het verrichten van arbeid zoals genoemd in lid 1 gelden de volgende voorwaarden:
   a. op de zondag wordt geen arbeid verricht;
   b. er geldt een onafgebroken rusttijd van ten minste 14 uren in elke periode van 24 aaneengesloten uren, waarin de periode tussen 19.00 uur en 07.00 uur begrepen is;
   c. de arbeid wordt verricht voor niet langer dan 35 uren per week, 5 dagen per week en ten hoogste 7 uren per dag.

3. Bij de berekening van de arbeidstijd zoals genoemd in lid 2 wordt ook de tijd waarop het kind onderwijs volgt of pleegt te volgen, in acht genomen.

4. In het kader van de arbeid genoemd in lid 1 wordtonder arbeid van lichte aard mede verstaan arbeid waarbij door een kind permanent persoonlijke beschermingsmiddelen moeten worden gedragen.

Artistieke uitvoeringen
Artikel 7

De Dienst Arbeidsinspectie vaardigt richtlijnen uit voor werkgevers, ouders en verzorgers ter zake arbeid van lichte aard waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen 13- en 14-jarigen en 15-jarigen, met betrekking tot:
a) de maximale werktijden per dag en per week;
b) het verrichten van arbeid op de zondag en in de avond;
c) de verplichte rusttijden;
d) de verplichte aanwezigheid van en supervisie en begeleiding door het toezichthoudend personeel, de ouders en de verzorgers tijdens de arbeid.

Uitzondering door Arbeidsinspectie voor 15-jarigen
Artikel 8

1. De Dienst van de Arbeidsinspectie magvoor een kind van 15 jaar ontheffing verlenen tot het verrichten van niet-industriële arbeid van lichte aard op gezamenlijk verzoek van de werkgever en een ouder of verzorger, indien aan het kind ook ontheffing is verleend van de leerplicht.

2. De Dienst van de Arbeidsinspectie verleent de ontheffing onder de volgende voorwaarden:
   a. op de zondag wordt geen arbeid verricht, behalve voor zover dat uit de aard van de arbeid voortvloeit en zulks is overeengekomen en indien de ouders of verzorgers daarmee voor dat geval instemmen;
   b. indien arbeid verricht wordt op de zondag, wordt op de dag voorafgaande aan die zondag geen arbeid verricht;
   c. er wordt geen arbeid verricht op ten minste 4 zondagen in elke periode van 13 achtereenvolgende weken;
   d. de arbeid wordt verricht voor niet langer dan 40 uren per week, 5 dagen per week en ten hoogste 8 uren per dag;
   e. er geldt een onafgebroken rusttijd van ten minste 12 uren in elke periode van 24 aaneengesloten uren, waarin de periode tussen 19.00 uur en 07.00 uur begrepen is.

Rust en overwerk
Artikel 9

1. In de gevallen waar arbeid is toegestaan voor kinderen die de leeftijd van 13 jaar reeds hebben bereikt, neemt het kind een pauze van ten minste een half uur aaneengesloten na 4,5uur aaneengesloten arbeid.

2. In de gevallen waar arbeid is toegestaan voor kinderen die de leeftijd van 13 jaar reeds hebben bereikt, is overwerk verboden.

Samenloop van vormen van niet-industriële (hulp)arbeid van lichte aard
Artikel 10

1. Bij de samenloop van de arbeid genoemd in de artikelen 6 en 7 en andere vormen van (hulp)arbeid gelden de voorwaarden die bij de betreffende artikelen zijn gesteld.

2. Nadere regels met betrekking tot samenloop worden bij staatsbesluit vastgesteld.

Jeugdige personen
Artikel 11

1. Het is werkgevers, ouders en/of voogden of personen aan wie de zorg van een jeugdige persoon is toevertrouwd, verboden hem al dan niet tegen loon nachtarbeid te doen verrichten of arbeid die gevaarlijk is voor de gezondheid, de zedelijkheid of het leven.

2. De arbeid die toegestaan is voor jeugdige personen mag verricht worden voor maximaal 8 uren per dag en 40 uren per week.

3. Op het bepaalde in dit artikel is het Besluit Gevaarlijk Arbeid (S.B. 2010 no. 175),ten aanzien van arbeid dat als gevaarlijk wordt beschouwd, van toepassing.

Beroepsmogelijkheid
Artikel 12

1. Tegen elke beschikking van of vanwege het Hoofd der Arbeidsinspectie ingevolge deze wet, kan de belanghebbende binnen 14 dagen, nadat de beschikking aan hem is uitgereikt, in beroep gaan bij de Minister.

2. Beroep op de Minister is ook mogelijk, indien niet binnen redelijke tijd door, of vanwege het Hoofd der Arbeidsinspectie op een ingediend verzoek is beslist.

3. Wordt in hoger beroep de beschikking gewijzigd, dan treedt de gewijzigde beschikking in de plaats van die, waartegen beroep was ingesteld.

4. Indien de beschikking, waartegen beroep is aangetekend, intrekking van een tevoren reeds verleende toestemming inhoudt, heeft het beroep schorsende kracht.

5. In alle andere dan de in lid 4 bedoelde gevallen heeft het beroep geen schorsende kracht.

Verbodsbepalingen

Artikel 13

1. Het is verboden werkzaamheden, strijdig met het bij, of krachtens deze wet bepaalde, te verrichten of te doen verrichten.

2. Van de bij, of krachtens deze wet gegeven bepalingen, mag niet bij overeenkomst worden afgeweken. Een beding, strijdig met deze bepaling, is nietig.

Aansprakelijkheid
Artikel 14

1. De werkgever en het hoofd of de bestuurder van een onderneming is verplicht te zorgen, dat in die onderneming geen werkzaamheden worden verricht in strijd met het bij of krachtens deze wet bepaalde.

2. Het hoofd of de bestuurder van een onderneming is verplicht elk voorschrift na te leven en ervoor zorg te dragen dat elke voorschrift en voorwaarde, krachtens deze wet vastgesteld bij staatsbesluit of bij een beschikking van de Minister, dan wel het Hoofd der Arbeidsinspectie wordt nageleefd.

3. Het hoofd of de bestuurder van een onderneming is verplicht te zorgen dat bij zijn ontstentenis of afwezigheid een toezichthouder wordt aangewezen.

4. Gelijke verplichting, als bedoeld in de leden 1, 2 en 3rust op het toezichthoudend personeel, voor zover het personeel door het hoofd of de bestuurder is belast met de zorg voor de naleving van deze bepalingen.

5. De wettelijke vertegenwoordiger van een kind of het hoofd van het gezin, waarin een kind wordt opgevoed, is eveneens aansprakelijk voor werkzaamheden door dat kind verricht in strijd met deze wet.

6. Aan de verplichting van het hoofd of de bestuurder en zij die op dat moment de werkgever vertegenwoordigen of het toezichthoudend personeel, dan wel van de wettelijke vertegenwoordiger of het hoofd van het gezin, waarin een kind wordt opgevoed, wordt geacht te zijn voldaan, wanneer zij aantonen, dat door hen de nodige bevelen zijn gegeven, de nodige maatregelen zijn genomen, de nodige middelen zijn verschaft en het redelijkerwijze te vorderen toezicht is gehouden om de naleving te verzekeren van de bepalingen voor welker naleving zij verplicht waren te zorgen.

Strafbepalingen
Artikel 15

1. Degene die niet voldoet aan de verplichtingen ingevolge het bepaalde in artikel2 leden 2 en 3, artikel 3 lid 1, artikelen 4, 5 en 6, artikel 7 leden 2, 3 en 4 en de artikelen 10, 12, 13 en 14 wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste zes maanden en geldboete van de vierde categorie hetzij met één van beide straffen.

2. Indien tijdens het plegen van een overtreding, als bedoeld in lid 1, nog geen twee jaren zijn verlopen sedert een vroegere onherroepelijke veroordeling van de schuldige gestraft met hechtenisvan ten hoogste een jaar en geldboete van de vijfde categorie, hetzij met éénvan beide straffen.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 is niet van toepassing op het kind en de jeugdige.

4. De in lid 1 strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.

Artikel 16

1. Het bepaalde in artikel 15 leden 1 en 2 vindt, ten aanzien van de wettelijke vertegenwoordiger of het hoofd van het gezin en onverminderd het bepaalde in artikel 14 lid 6 slechts toepassing,indien ter zake die overtredingen, naar de daarbij betrokken gezinnen en kinderen of jeugdigen door de in lid 4 genoemde instantie eerst een uitgebreid sociaal-, maatschappelijk onderzoek wordt ingesteld.

2. Door de in lid 1 bedoeld bevoegde instantie wordt ter zake het onderzoek, een rapport uitgebracht.

3. Voor zover uit het in lid 1 bedoelde onderzoek is komen vast te staan dat bedoelde overtredingen zijn ingegeven dan wel het gevolg zijn geweest van de sociaal- maatschappelijke omstandigheid waarin het daarbij betrokken gezin, het kind of de jeugdige is gedwongen, vindt het bepaalde in artikel 15 geen toepassing en worden door de daartoe bevoegde instanties, onder meer de volgende maatregelen getroffen:

    1. sociaal - maatschappelijke ondersteuning van het gezin, het kind of de jeugdige, waardoor het kind of de kinderen in het gezin in hun levensonderhoud kunnen voorzien, zonder dat zij arbeid hoeven te verrichten;

    2. individuele- en gezinsbegeleiding, opvang en andere ondersteuningsmaatregelen van de daarbij betrokken kinderen of jeugdigen.

4. In verband met het in lid 1 bedoeld sociaal- maatschappelijk onderzoek wordt door de Minister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting een vaste commissie ingesteld bestaande uit personen met deskundigheid op het gebied van gezinsbegeleiding, onderwijs en volksgezondheid. Door de Minister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting worden ten behoeve van de commissie in verband met het door deze uit te voeren sociaal-maatschappelijk onderzoek, personele en andere voorzieningen getroffen.

Toezicht en opsporing
Artikel 17

Het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde is opgedragen aan het Hoofd van de Arbeidsinspectie en de arbeidsinspecteurs.

Artikel 18

Met de opsporing van de feiten strafbaar gesteld bij artikel 15 zijn, behalve de bij of krachtens artikel 134 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren, tevens belast het Hoofd van de Arbeidsinspectie en de arbeidsinspecteurs, alsmede de door de Minister daartoe aangewezen ambtenaren.

Overgangsbepaling
Artikel 19

Voor het geval bij de inwerkingtreding van deze wet er handhavingszaken aanhangig zijn gebaseerd op de Arbeidswet 1963, zullen deze volgens laatstgenoemde wet worden afgehandeld.

Slotbepalingen
Artikel 20

Met de inwerkingtreding van deze wet komen de artikelen 1 sub g en h, 17, 18, 19, 20, 20a en 21 van de Arbeidswet (G.B. 1963 no. 163, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2001 no. 71) te vervallen.

Artikel 21

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Arbeid Kinderen en Jeugdige Personen.

2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.

3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.

4. De Minister belast met arbeidsaangelegenheden wordt belast met de uitvoering van deze wet..

Gegeven te Paramaribo, de 31ste juli 2018,

DESIRÉ D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 20ste augustus 2018
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM

WET van 31 juli 2018, houdende regels inzake het tegengaan van kinderarbeid en het verrichten van arbeid door jeugdige personen. (Wet Arbeid Kinderen en Jeugdige Personen)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemeen

Adequate bescherming van kinderen tegen kinderarbeid wordt ons geboden vanuit de Grondwet. Volgens artikel 35 lid 3 van de Grondwet heeft ieder kind recht op bescherming zonder enige vorm van discriminatie.Artikel 29 geeft aan dat het de plicht van de Staat is om de voorwaarden voor werk, beloning en rust, waartoe de werknemers gerechtigd zijn aan te geven, in het bijzonder door onder andere:

a. regelingen te treffen ten aanzien van arbeidsomstandigheden en speciale werkerscategorieën;
b. bijzondere bescherming te verlenen op het werk voor minderjarigen, en voor degenen, die werkzaam zijn in ongezonde of gevaarlijke omstandigheden.

Artikel 37 lid 1 geeft verder aan dat jeugdigen bijzondere bescherming genieten voor het genot van economische, sociale en culturele rechten, waaronder begrepen:

a. toegang tot onderwijs, cultuur en werk;
b. beroepsscholing;
c. fysieke scholing, sport en vrijetijdsbesteding.

Artikel 37 lid 2 geeft de kern weer van de staatsbenadering van de jeugd: "de belangrijkste doelstelling van het jeugdbeleid is de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de jonge mens en het gevoel van dienstbaarheid aan de gemeenschap". Met deze bepaling wordt de kern van deze wet aangeduid.

Recente valide rapporten over kinderarbeid in Suriname zijn niet voor handen, alhoewel er uit waarnemingen van handhavingsdiensten wel blijkt dat van kinderarbeid sprake is, ook de ergste vormen. Er is een survey gedaan door het Instituut voor Maatschappijwetenschappelijk Onderzoek (IMWO) van de Anton De Kom Universiteit van Suriname onder auspiciën van de ILO en het ministerie van Arbeid over kinderarbeid in Suriname, waarvan de definitieve uitkomsten nog bekend gemaakt moeten worden. Dit onderzoek bestrijkt de districten Sipaliwini en Brokopondo niet. Mogelijk moet nader onderzoek gepleegd moeten worden voor de volledigheid van de landelijke gegevens.

In het rapport 'Suriname The Situation of Children in Mining, Agriculture and other Worst Forms of Child Labour: A Rapid Assessment, Port of Spain, International Labour Office, 2003' dat betreft de ergste vormen van kinderarbeid werd er melding gemaakt van incidentele gevallen van betrokkenheid in druggerelateerde activiteiten, seksuele exploitatie van kinderen en ook gevallen van werk dat vanwege de omstandigheden schadelijk is voor de gezondheid, de veiligheid en de moraal van de kinderen. Het rapport vond echter geen geconcentreerde gevallen. Het rapport maakte melding van 300 gevallen van kinderarbeid in Suriname.

In aansluiting op de Grondwet heeft het ministerie van Arbeid als bijzondere taak, volgens het Besluit Taakomschrijving Departementen, om zorg te dragen voor het toezicht op de naleving van wettelijke regelingen inzake de arbeidsbescherming, waaronder de kinderarbeidswetgeving dus ook valt. Mondiaal neemt, mede in het kader van de opkomst van mensenhandel en mensensmokkel, de bescherming van kinderen tegen de ergste vormen van kinderarbeid een steeds meer prominente plaats in. Onder Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling No. 8 (Economische groei en decent work) is opgenomen het doel van het nemen van onmiddellijke en effectieve maatregelen om dwangarbeid, moderne slavernij en mensenhandel uit te bannen en het verbod en eliminatie van de ergste vormen van kinderarbeid te waarborgen (goal no. 8.7).

De Beleidsnota 2016-2021 van het Ministerie van Arbeid kondigt de aanpassing van de kinderarbeidswetgeving aan in het kader van de ratificatie van ILO Conventie No. 138, waarvan de ratificatie al door DNA is goedgekeurd. De Conventie betreffende de Minimumleeftijd voor toelating tot het Arbeidsproces (No. 138) werd in 1973 door de ILO aangenomen. Het is het meest gezaghebbende internationaal instrument met betrekking tot kinderarbeid.

Het verdrag is in beginsel van toepassing op alle jeugdige personen beneden bepaalde minimumleeftijden die arbeid in en buiten dienstverband verrichten. ILO Verdrag No. 138 is namelijk bedoeld om geleidelijk alle bestaande verdragen op het terrein van kinderarbeid te vervangen en stelt met het oog hierop normen met veel mogelijkheden om daar (tijdelijk) van af te wijken. De ratificerende lid landen dienen een nationaal beleid te voeren om een daadwerkelijke afschaffing van kinderarbeid te realiseren.

Voorts dienen de lidstaten geleidelijk aan de minimumleeftijd voor toelating tot arbeid in en buiten dienstverband te verhogen tot een zodanige leeftijd, waardoor jeugdige personen in staat zijn de meest volledige lichamelijke en geestelijke ontwikkeling te bereiken (artikel 1).

In artikel 10 van de conventie, dat een aantal beleidsvoorstellen doet aan nationale regeringen, wordt speciale aandacht besteed aan scholing en trainingen, de positie van ontheemde kinderen en migrantenkinderen en volledig schoolbezoek.

In deze wet zijn er, mede vanwege ILO Verdrag No. 138, aparte regels gemaakt voor 13- en 14-jarigen en voor 15-jarigen. Ook is steeds een onderscheid gemaakt tussen de schoolperiode (schoolweek) en de vakantieperiode. Daar tussenin wordt nog genuanceerd tussen de verschillende types van arbeid, waarvoor steeds verschillende toegestane en voorgeschreven werk- en rusttijden gelden. In Suriname is de Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid het orgaan dat verschillende ministeries, sociale partners en ngo's bij elkaar brengt om een breed gedragen beleid op het gebied van kinderarbeid tot stand te brengen en te monitoren. Hier moet uit voortvloeien integratie van beleid. Deel van het beleid moet ook zijn het bevrijden en opvangen van kinderen die gevangen zitten in kinderarbeid en niet eruit kunnen komen. De artikelen 1 tot en met 9 van ILO Conventie No. 138 geven een aantal maatregelen dat opgenomen moet zijn in het nationaal beleid van de lid-landen. Deze hebben betrekking op:

1. interdepartementale aanpak;
2. armoedebestrijding;
3. sociale uitkeringen zoals kinderbijslag;
4. kinderen zonder ouders of familie;
5. gevaarlijk werk;
6. arbeidsvoorwaarden;
7. gelijke beloning voor gelijkwaardig werk;
8. maximale werktijden;
9. verbod van overwerk;
10. rusttijden en rustdagen;
11. vakantie;
12. veiligheid en beroepsongevallen en ziekte;
13. handhaving en arbeidsinspectie;
14. de burgerregistratie.

Onderstaand is weergegeven de werk- en rusttijden en bijzonderheden in het kader van het toegestane werk (niet-industriële lichte hulparbeid en niet-industriële lichte arbeid) voor kinderen. De onderverdeling naar industriële en niet-industriële hulparbeid is gebaseerd op het onderscheid dat in ILO-verdragen is gemaakt, die hieronder aan de orde komen.

Schema lichte (hulp)arbeid kinderen

Categorie	Type lichte arbeid	Werk schoolperiode			Vakantieperiode			Aan-tal Dgn p/wk	Pauze (1/2 uur) na	Rusttijd per etmaal	Nacht-arbeid (19-07)	Zon-dag
		Schooldag	Niet-schooldag	wk	p. dag	p. wk	Wk. (aan-een)					
13 en 14-jarigen	Niet-industriële hulparbeid	3	7	10	7	35	4-3	5	4.5	14 uren incl. 19-07	Geen	Geen
15-jarigen	Niet-industriële arbeid	3	8	12	8	40	6-4	5	4.5	12 uren incl. 19-07	Geen	Voor waarde
14-jarigen stage en vakscholing*	Niet-industriële arbeid	7		35				5	4.5	14 uren incl. 19-07	Geen	Geen
15-jarigen ontheffing**	Niet-industriële arbeid	8	8	40				5	4.5	12 uren incl. 19-07	Geen	Voor waarde

*: in deze categorie wordt de lichte arbeid altijd verricht in de schoolperiode en op schooldagen

**: in deze categorie is de onderverdeling school- en vakantieweek irrelevant omdat op het kind geen leerplicht meer rust vanwege de ontheffing.

Jeugdige personen

Deze groep betreft de 16- en de 17-jarigen. Deze groep personen mogen na de leerplichtige leeftijd volgens de wetgeving toegang zoeken tot de arbeidsmarkt. De arbeid moet niet gevaarlijk zijn. Het Besluit Gevaarlijke Arbeid geeft aan wat gevaarlijk is voor jeugdige personen en derhalve hoeft op de details in deze wet niet te worden ingegaan. Het Besluit Gevaarlijke Arbeid is op dit stuk richting gevend. Logischerwijs is dat wat niet mag voor jeugdige personen, ook niet mag bij de kinderen, omdat kinderen jonger zijn dan jeugdige personen.

De benadering van deze wet is:

a. dat kinderen geen arbeid mogen verrichten, doch dat onder bepaalde omstandigheden dat wel wordt toegestaan
b. dat jeugdige personen wel arbeid mogen verrichten, doch alleen onder bepaalde omstandigheden.

Verdragen
De wetgeving op het gebied van kinderarbeid, de Arbeidswet, dateert uit 1963. De bepalingen zijn summier en niet verder uitgebouwd op basis van bijvoorbeeld verdragen of de nationale behoefte. De Surinaamse economie en de productiestructuur is na enkele decennia inmiddels drastisch gewijzigd. De inzichten met betrekking tot de rol en de waarde van het kind zijn ook drastisch gewijzigd. Een verdrag dat het denken over kinderarbeid in een andere versnelling bracht, was de *Minimum Age Convention* (No. 138) van de International Labour Organization (ILO). Alhoewel Nederland dit verdrag wel ratificeerde, werd het niet van toepassing verklaard op het overzeese gebiedsdeel Suriname. Binnen het koninkrijk vond alzo een verschillende behandeling plaats van kinderen, ten nadele van het Surinaamse kind. ILO Verdrag No. 138 heeft een aantal oudere verdragen herzien namelijk de *Minimum Age (Industry) Convention*, 1919 (outdated), de *Minimum Age (Sea) Convention*, 1920, de *Minimum Age (Agriculture) Convention*, 1921, de *Minimum Age (Trimmers and Stokers) Convention*, 1921 (outdated), de *Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention*, 1932, de *Minimum Age (Sea) Convention (Revised)*, 1936 *(interim status)*, de *Minimum Age (Industry) Convention (Revised)*, 1937 (outdated), de *Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention (Revised)*, 1937 (shelved convention), de *Minimum Age (Fishermen) Convention*, 1959 (outdated), en de *Minimum Age (Underground Work) Convention*, 1965 (outdated). Een groot deel van de deze verdragen is 'outdated', hetgeen impliceert dat die niet geheel voldoen aan de hedendaagse vereisten of dat opvolgende standaarden hun hebben vervangen. Bij het concipiëren van deze wet is wat de richtlijnen betreft en de structuur ook geput uit deze standaarden

Sectorale minimumleeftijden (industrieel (industrial) en niet-industrieel (non-industrial))
Aangezien elke sector of subsector (industrie) vanwege de vaste en variabele omstandigheden verschillende gevaren in zich herbergt, zijn de toelaatbare arbeid en de minimumleeftijd vervat in de sectorale kinderarbeidsverdragen verschillend. In de verdragen die hierboven zijn genoemd is de verdeling naar industrieel (*industrial*) en niet-industrieel (*non-industrial*) duidelijk te zien en is dit systeem ook in deze wet gehandhaafd vanwege de verschillende gevarenniveaus inherent aan de arbeid en de gepaard gaande omstandigheden die ermee gepaard gaan en het risiconiveau verhogen en ontoelaatbaar maken.

Mijnen
De Convention concerning the Minimum Age for Admission to Employment Underground in Mijnen van 1965 heeft betrekking op mijnen (elke bedrijf, publiek of privaat, dat substanties extraheert onder de grond door het tewerk stellen van personen ondergronds). Onder dit verdrag vallen ook het werken in steengroeven (art. 1). Uit artikel 2 van dit verdrag blijkt dat personen onder de 16 jaar niet tewerkgesteld kunnen worden in de mijnen. Intussen blijkt uit ILO Verdrag No. 182 en de ILO Aanbeveling 190 dat bepaald werk en omstandigheden die van toepassing zijn in mijnen en steengroeven, als ergste vormen kunnen worden aangeduid, waarvoor een leeftijd van niet 16 maar 18 jaar geldt. De Minimum Age (Underground Work) Recommendation (No. 124) laat zelfs mogelijkheden van leeftijden beneden de 16 jaar, maar geeft tegelijkertijd aan dat die leeftijden progressief opgetrokken moeten worden naar 18 jaar (art. 3 lid 1). De lidlanden worden opgeroepen om in acht te nemen dat werk in mijnen gevaarlijk is en dat de kinderen toegang moeten blijven hebben tot onderwijs, onderricht, vakscholing en de verplichte onderwijsleeftijd. De aanbeveling heeft ook bepalingen met betrekking tot stage in mijnen tussen 16 en 18 jaar. Aan de overheden wordt overgelaten om te bepalen welke arbeid in de mijnen slechts toegankelijk is vanaf 18 jaar en de werkomstandigheden die dan moeten gelden.

Zee en visserij
De Minimum Age (Fishermen) Convention (No. 112) van 1959 heeft betrekking op de vissersboten (alle schepen en boten, publiek of privaat, die betrokken zijn in zeevisserij in zoutwater). Deze conventie is niet van toepassing op visserij in havens en in estuariën van rivieren of op sport- en recreatieboten. De minimumleeftijd hier is 15 jaar en laat mogelijkheden open voor arbeid tijdens de vakantie en zelfs door kinderen van 14 jaar onder voorwaarden. De minimumleeftijd is 18 jaar als het betreft vissersvaartuigen die op kolen varen. Uitzonderingen worden gemaakt voor schoolschepen en trainingsschepen. De Minimum Age (Sea) Convention (Revised), 1936 (No. 58) is van toepassing op vaartuigen. De minimumleeftijden zijn hier 15 jaar en bij uitzondering 14 jaar onder voorwaarden (onderwijs, vorming, gezondheid, fysieke gesteldheid) (art. 2). De leeftijden gelden niet voor schoolschepen en trainingsschepen (art. 3). Dit verdrag is een herziening van de Minimum Age (Sea) Convention, 1920 (No. 7). De minimumleeftijd was in dit ouder verdrag 14 in plaats van 15 jaar.

De meer recente ILO Conventie No. 188 (*Work in Fishing Convention*) van 2007 geeft een meer uitgebreide definitie van vissersvaartuig (elke schip of boot, van welke aard dan ook, ongeacht de eigenaar, gebruikt of met de bedoeling te worden gebruikt voor het doel van commerciële visserij, d.i. alle visserij, ook op rivieren, meren en kanalen, met uitzondering van bestaansvisserij en recreatievisserij). Volgens artikel 9 is de minimumleeftijd voor werk aan boord van vissersvaartuigen 16 jaar; onder voorwaarden is ook 15 jaar toegestaan voor degenen die niet verplicht naar school moeten en betrokken zijn in vakscholing op het gebied van de visserij. De wetgever mag personen van 15 jaar toestaan om licht werk op schooldagen te doen. De wetgeving moet wel de voorwaarden daarvoor bepalen en er moet voldoende rustmogelijkheid te zijn (art. 9 lid 2). De minimumleeftijd is 18 jaar als de werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn op gezondheid, veiligheid of moraal (art. 9 lid 3). Zelfs 16 jaar is mogelijk als er bescherming is tegen gevaar voor gezondheid, veiligheid en moraal en de jeugdigen genoeg instructies of vakscholing hebben ondergaan en de "*basic pre-sea safety training*" hebben ondergaan (art. 9 lid 5). Nachtwerk zal wel zijn verboden voor personen onder 18 jaar, waarbij nacht minimaal een periode van 9 uren is die niet later begint dan middernacht en niet eerder eindigt dan 05.00 uur 's ochtends. Alleen voor training en wanneer de aard van het werk dat vereisen, kunnen uitzonderingen worden gemaakt indien niet schadelijk voor gezondheid of welzijn (art. 9 lid 6). Work in Fishing Recommendation van 2007 (No. 199) geeft in artikel 4 aan dat de werktijd van de vissers onder de 18 jaar niet meer zal zijn dan 8 uren per dag en 40 uren per week en dat er geen overwerk zal worden verricht, tenzij dringend noodzakelijk in het kader van de veiligheid.

Niet-industriële arbeid

De in 2017 ingetrokken Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention (Revised) van 1937 (No. 60)had betrekking op niet-industriële arbeid, maar niet op zeevisserij en arbeid op technische en beroepsscholen. Ook mochten regeringen uitzonderingen maken voor familiebedrijven en werk in huishoudelijk verband. De minimumleeftijd in dit verdrag is 15 jaar (art. 2). Het verdrag liet voor kinderen ouder dan 13 jaar toe om buiten schooluren in licht werk betrokken te zijn dat niet schadelijk is voor gezondheid en normale ontwikkeling en geen inbreuk plegen op schoolbezoek en op het vermogen om te leren (art. 3). Het licht werk voor kinderen onder de 14 jaar zal niet verricht worden voor langer dan 2 uren per dag, ongeacht of het een school- of vakantiedag is.

Het aantal uren op school en besteed aan licht werk is niet meer dan 7 uren per dag. Licht werk zal verboden moeten zijn op de zondagen, de wettelijke vrije feestdagen en gedurende de nacht. Nacht is voor kinderen onder 14 jaar een periode van ten minste 12 opeenvolgende uren waaronder zeker de periode tussen 8 uur 's avonds en 8 uur 's morgens. Voor kinderen boven 14 jaar is nacht een periode niet minder dan 12 uren te bepalen door de wetgever. In tropische landen waar een rustmoment is voorgeschreven gedurende de dag mag de periode minder dan 12 uren zijn. De wetgeving bepaalt de aard van het werk en het aantal uren per dag waarop gedurende de schoolvakantie voor kinderen ouder dan 14 jaar arbeid kan worden verricht. In landen waar er geen bepalingen zijn voor schoolplicht, dient het lichte werk per dag niet meer te zijn dan 4 ½ hours per dag. In het belang van kunst, wetenschap en de vorming zijn uitzonderingen op basis van individuele vergunningen toegestaan voor optredens en films (art. 4), tenzij het gevaarlijk is (circus, shows, cabarets). Er moeten garanties zijn voor bescherming van gezondheids-, lichamelijke en geestelijke ontwikkeling, goede behandeling, adequate rust en continuïteit in het onderwijs. De activiteiten vinden niet plaats na middernacht. Het verdrag riep lid landen op hogere leeftijdsgrenzen te stellen voor gevaarlijk werk en bij rondreizend handelen of venten etc.

De iets oudere Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention, 1932 (No. 33) heeft dezelfde reikwijdte (toepasbaarheid) als de voorgaande conventie en werd vervangen met deze conventie. De minimumleeftijd hier was geen 15 maar 12 jaar. De regels met betrekking tot 2 uur, 7 uren, zondagsrust, nachtarbeid, vergunning voor kunstzinnig arbeid en verbod daarvan na middernacht en 4.5 uur kwamen ook in dit verdrag voor.

Industriële arbeid

De Minimum Age (Industry) Convention (Revised), 1937 (No. 59) is voor industriële arbeid. Onder 'industrial undertaking'wordt mede begrepen mijnen en steengroeven en andere werkzaamheden om mineralen te extraheren, industrieën waar artikelen worden gefabriceerd, gedemonteerd, schoongemaakt, gerepareerd, versierd etc., constructie, reconstructie, onderhoud, reparatie of ontmantelen van gebouwen, treinsporen etc. inclusief scheepsbouw en energie en transport van goederen of passagiers. De regeringen moeten de scheiding tussen industrie, handel en landbouw definiëren (art. 1). De minimumleeftijd in het verdrag is 15 jaar.

Het verdrag omvat voorwaarden met betrekking tot veiligheid etc. en uitzonderingen voor familiebedrijven en technische scholen (art. 2 en 3). Artikel 5 beveelt de vaststelling van een hogere leeftijd voor gevaarlijke arbeid. Dit verdrag is een herziening van de Minimum Age (Industry) Convention, 1919 (No. 5). De minimumleeftijd was hier geen 15 maar 14 jaar (art. 2).

Landbouw
De Minimum Age (Agriculture) Convention (No. 10) van 1921 hanteert een minimumleeftijd van 14 jaar voor landbouw buiten schooltijd,met uitzondering van technische scholen. De arbeid moet schoolbezoek niet hinderen. Artikel 2 laat toe dat onderwijstijden voor landbouwdoeleinden worden aangepast voor "*light agricultural work and in particular on light work connected with the harvest*" met dien verstande dat het totale aantal schoolbezoek per jaar niet minder dan 8 maanden is.

Huishoudelijke arbeid
De relatief nieuwe Domestic Workers Convention, 2011 (No. 189) heeft betrekking op arbeid in of voor een huishouden. Dit verdrag verplicht de landen om een minimumleeftijd voor huishoudelijk werk vast te stellen die niet lager moet zijn dan de algemene minimumleeftijd. Voor de werkers tussen deze minimumleeftijd en de leeftijd van 18 jaar moeten er geen obstakel zijn voor verplicht onderwijs of verder formeel onderwijs of vakscholing (art. 4).

Kinderrechtenverdrag
Ook het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (1989) dat door Suriname is geratificeerd, heeft een belangrijke rol gespeeld in de veranderde kijk op kinderen en kinderarbeid. Als kind wordt in het verdrag aangemerkt iedere persoon jonger dan 18 jaar, tenzij de nationale wetgeving de meerderjarigheidsgrens lager stelt. Dit verdrag regelt verschillende onderwerpen en inbreuken op de welzijnsbeleving van het kind en deze variëren qua intensiteit en ernst van elkaar. Vandaar dat dit verdrag uitgaat van een hoge grens van 18 jaar, maar het laat landen de mogelijkheid om op basis van de inbreuk de grens te bepalen bij het definiëren van kind.

Fundamentele arbeidsrechten
In 1998 nam ILO de Verklaring inzake de Fundamentele Principes en Beginselen inzake Arbeid aan. Daarbij werd benadrukt dat het beschermen van kinderen tegen kinderarbeid een fundamenteel mensenrecht regardeert.

In de verklaring committeerden de lid landen van de ILO zich eraan om de verdragen betreffende de bescherming van kinderarbeid te respecteren, ongeacht of de landen middels ratificatie zich uitdrukkelijk hadden verbonden aan de verdragen. In deze gaat het om bovengenoemd ILO Verdrag No. 138 en de in 1999 aangenomen ILO Verdrag No. 182 betreffende de ergste vormen van kinderarbeid. Suriname committeerde zich in 2006 aan laatstgenoemde verdrag middels ratificatie. Als gevolg van de ratificatie kwam de beleidsuitvoering op het gebied van kinderarbeid enigszins op gang door de instelling van de Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid (S.B. 2008 no. 155) en het Besluit Gevaarlijke Arbeid (S.B. 2010 no 175).

Bij de regeling van de problematiek van kinderarbeid is het in principe irrelevant of de arbeid gedwongen wordt uitgevoerd door kinderen of niet, omdat onder alle twee omstandigheden de negatieve invloed van de arbeid op de lichamelijke, geestelijke en intellectuele ontwikkeling van het kind, merkbaar zal zijn. De bedoeling van de wetgeving met betrekking tot kinderarbeid is juist om deze negatieve invloeden te elimineren. Het dwingen van kinderen tot kinderarbeid – expliciet of impliciet – zal een additionele negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van de kinderen en herbergt in zich de risico's voor kwetsbaarheid tot verval in de ergste vormen van kinderarbeid.

Vernieuwing

De wetgeving uit 1963 bleef echter gehandhaafd, terwijl al evident was dat aanpassing meer dan noodzakelijk was. In het Decent Work Country Programme 2014-2016, waaraan meetekenden de ILO, Ministerie van Arbeid, de vakcentrales en het bedrijfsleven, werd de aanpassing van de kinderarbeidswetgeving als een prioritair punt opgenomen. De aanpassing zou plaatsvinden na een analyse van de wetgeving en de praktijk op het stuk van de kinderarbeid. In 2016 werd de analyse in opdracht van de ILO en de Europese Unie (EU) voltooid in het kader van het project "Challenges to Cariforum Labour, Private Sector and Employers to fulfill their Economic Partnership Agreement (EPA) Obligations: Caribbean Employers' Confederation and the Caribbean Congress of Labour Component of the Support to Facilitate Participation of Cariforum Civil Society in Regional Development and Integration Process." De uitkomsten uit het analyserapport uitgebracht, geven duidelijk aan op welke gebieden de wetgeving dient te worden aangepakt.

Deze wet zal voorgoed een einde brengen aan de discussie over het onderscheid tussen kinderarbeid (die ongewenst, nadelig en verboden is) en kinderwerk (dat toegestaan en bevorderlijk voor de ontplooiing van het kind kan zijn). Niet alle werk gedaan door kinderen dient als kinderarbeid te worden geclassificeerd. Participatie in arbeid die geen invloed heeft op hun gezondheid en persoonlijke ontwikkeling en waardoor hun scholing niet in gedrang komt, wordt over het algemeen als positief ervaren. Daaronder wordt begrepen het helpen van ouders rondom het huis, het bijstaan in een familiezaak en het verdienen van een zakcentje buiten schooluren of in de vakantietijd. Deze activiteiten dragen bij aan de ontwikkeling van kinderen en het welzijn van de gezinnen waartoe ze behoren. Deze vormen van arbeid zorgen ervoor dat kinderen of jeugdige personen skills en ervaring opdoen en helpen hen voorbereiden om productieve leden van de samenleving te worden als volwassenen.

Kinderarbeid wordt vaak omschreven als werk dat kinderen hun kindertijd, hun potentie en hun waardigheid ontneemt en welke schadelijk is voor hun lichamelijke en geestelijke ontwikkeling. Het gaat dan om werk dat:

- mentaal, lichamelijk, sociaal of moreel gevaarlijk en schadelijk is voor kinderen;
- in gedrang komt met scholing omdat:
    a. kinderen niet naar school kunnen gaan;
    b. kinderen de school vroegtijdig moeten verlaten;
    c. kinderen school moeten combineren met excessieve lange uren en zware arbeid.

Het antwoord op de vraag of een bepaald soort arbeid als 'kinderarbeid' kan worden aangemerkt, hangt af van de leeftijd van het kind, het type werk dat wordt verricht, het aantal uren waarover gewerkt wordt en de omstandigheden waaronder het wordt verricht.

Arbeid die het lichamelijke, mentale of morele welzijn van het kind in gevaar brengt, vanwege het karakter van het werk of vanwege de omstandigheden waaronder het wordt verricht, is bekend als 'gevaarlijk werk'.

In deze wordt uitdrukkelijk de minimumleeftijd voor toelating tot arbeid verhoogd van 14 naar 16 jaar. Er wordt in deze wet uitdrukkelijk toegestaan dat kinderen gelimiteerd, onder bepaalde voorwaarden en op hun leeftijd afgestemde lichte arbeid of hulparbeid van lichte aard kunnen verrichten.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen werk tijdens de schoolperiode en werk in de vakantieperiode (de zgn. vakantiejobs). De toestemming is er voor kinderen in twee categorieën:

1. van 13 en 14 jaar;
2. van 15 jaar.

Verder wordt in de wet gehandhaafd de categorie 'jeugdige personen' zijnde de personen van 16 en 17 jaar.

In deze wet is een aantal vormen van arbeid uitgesloten om aangemerkt te kunnen worden als lichte arbeid.
Deze wet heeft ook bepalingen met betrekking tot stagiaires en kinderen betrokken in vakscholing. Er wordt waarde gehecht aan genoeg rust gedurende de nacht en in het weekend. Deze wet omvat ook bepalingen met betrekking tot het verrichten van kunstzinnige arbeid. De wet laat voorts de mogelijkheid open dat vrijstelling wordt verleend aan 15-jarigen om onder zekere voorwaarden arbeid te verrichten.
Onder alle omstandigheden geldt ten eerste dat de arbeid die kinderen en jeugdige personen verrichten, hun gezondheid, veiligheid en morele ontwikkeling, niet in gevaar brengt. Verder moet de arbeid geen obstructie plegen in het verplichte onderwijs dat de kinderen moeten volgen.
De bepalingen in het Burgerlijk Wetboek die gelden voor minderjarigen en het rechtsgeldig kunnen aangaan van arbeidsovereenkomsten door hen (art. 1613g) blijven onverkort van kracht. Deze wet regelt niet de bevoegdheid tot het rechtsgeldig kunnen aangaan van arbeidsovereenkomsten maar de vormen van arbeid die verboden zijn voor kinderen en jeugdige personen en die welke toegestaan en de voorwaarden waaronder zulks toegestaan is.

Caribisch gebied
Binnen de Caribische Gemeenschap is er geen modelwetgeving uitgevaardigd, waaraan kan worden gerefereerd wanneer nieuwe wetgeving moet worden opgemaakt. De ILO verdragen geven algemene beginselen weer en zijn sporadisch wel specifiek met betrekking tot soorten arbeid die gevaarlijk zijn, maar verzuimen om bijvoorbeeld per leeftijdsgroep kinderen of jeugdige personen verschillende limieten te geven over toegestane lichte arbeid per week of per dag. De enige bekende internationale standaard op dit stuk is de Richtlijn 94/33/EG van de Europese Raad van 22 juni 1994 betreffende de bescherming van jongeren op het werk. Bij het concipiëren van deze wet is inspiratie geput uit deze richtlijn.

Evenwel moet worden aangegeven dat de Surinaamse situatie specifieke uitdagingen kent, die in de Eurozone niet aanwezig zijn zoals:

1. de hogere kans van ondervoeding;
2. de hogere kans van een gestoorde lichamelijke groei;
3. een nagenoeg hoge temperatuur gedurende het hele jaar;
4. een onderwijssysteem dat niet gekoppeld is aan de arbeidsmarkt;
5. een hogere kans van slecht toezicht door ouders en voogden;
6. een gebrekkig handhavingssysteem.

Ondanks deze uitdagingen wordt uitgaande van de richtlijn getracht een voor Suriname werkend systeem te introduceren.

Als gelet wordt op de landen in de Caribische regio, dan komen soortgelijke verdelingen en toestemming tot licht werk – al dan niet uitgewerkt met lijsten van gevaarlijk werk, ouderlijke toestemming– voor in de wetgeving van Barbados (*Employment Act/Recruiters of Workers Act*), Guyana (*Employment of Young Workers and Children Act*), Jamaica (*Child Care and Protection Act*) en Trinidad and Tobago (*Miscellaneous Provisions (Minimum Age for Admission to Employment) Act/ Children Act*). Geen van deze Caribische landen heeft echter een uitgewerkte wetgeving.

Lichte arbeid

Lichte arbeid verwijst naar activiteiten die een negatieve impact hebben op school of gezondheid. Deze activiteiten zijn toegestaan voor jonge kinderen alleen onder strenge voorwaarden. Artikel 7 van ILO Conventie No. 138 staat de nationale wetgevers toe om kinderen vanaf 13 jaar toe te staan deze arbeid te verrichten, die:

a) kennelijk niet schadelijk is voor de gezondheid of de ontwikkeling van het kind;
b) geen negatieve invloed heeft op schoolbezoek, hun participatie in beroepsoriëntatie (*vocational orientation*) of trainingsprogramma's die goedgekeurd zijn bij de bevoegde autoriteit;
c) hen in de gelegenheid stelt om schoolwerk te doen, te rusten en vrijetijdsbesteding te hebben.

Dit laatste is van uitermate belang, omdat daarmee wordt onderkend dat kinderen genoeg tijd ter beschikking moeten hebben om te slapen en voor vrijetijdsbesteding. Gebeurt dit niet dan zullen ze geen profijt hebben van hun scholing.

Recent onderzoek waarnaar de ILO en haar kinderarbeidsprogramma IPC verwijzen, heeft bevestigd dat meer dan twee uren werk per dag of minder dan 8 uren van slaap, een significant effect om de capaciteit van kinderen om te leren op school (*IPEC, The Tripartite Process of determining hazardous child labour: Guide for facilitators - Eliminating hazardous child labour: Step by step/ International Labour Organization, Intenational Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC) - Geneva, ILO, 2012*).

De gevaren voor kinderen en jeugdige personen kunnen diers zijn. Er wordt onderscheid gemaakt in enkele categorieën van gevaren:

- **biologische gevaren**: gevaarlijke dieren en insecten, giftige of stekelige planten, bacterien, parasieten of virusen (hiv, hepatitis);
- **chemische gevaren**: toxische gassen, vloeistoffen (oplosmiddelen, cleaners), metalen (asbest, kwik, silica, lood), gassen en dampen (uitstoot voertuigen, lijmen), landbouwchemicaliën (pesticides, herbicides and insecticides) en explosieven.
- **ergonomische gevaren**: werk dat het optillen, dragen of stoten van zware lasten met zich meebrengt of een ongewone lichaamshouding voor lagere periode vergen.
- **fysische gevaren**: extreme temperaturen (hitte of kou), lawaai, vibraties of stralingen.
- **psychologische gevaren**: stress, intimidatie, monotoon werk, gebrek aan controle of keuze, onzekerheid, molest (harassment), misbruik (seksueel of fysiek geweld), zware taakverantwoordelijkheid.
- **sociale gevaren**: isolatie van leeftijdsgenoten en familie, associatie met drugs of volwassen gedrag.
- **ander fysieke risico**: risico van vallen, getroffen worden door objecten, vastzitten in of tussen objecten of om een snee of brandverwonding op te lopen.
- **werkomstandigheden**: lange werkuren, nachtwerk of werk in isolatie, een verplichting om te reizen naar het werk in buurten met een hoge criminaliteitsgraad of in de nacht.

Kwetsbaarheid kinderen voor werkplaatsgevaren

De opvattingen onder de wereldburgers over het gevaar van kinderarbeid is verdeeld. Waar enkelen ervan uitgaan dat het werk dat kinderen doorgaans doen niet gevaarlijk is, zijn anderen van oordeel dat kinderen beneden de 15 jaar bevrijd moeten worden van kinderarbeid, ongeacht of het schadelijk is voor hun gezondheid of niet.

Volgens onderzoek van de ILO zijn jonge personen tot hun laatste tienerjaren extra kwetsbaar voor tegen gevaren op de werkplek dan volwassenen, omdat ze:

a. een dunnere huid hebben, zodat schadelijke stoffen sneller kunnen worden opgenomen;
b. sneller en dieper ademhalen, zodat ze meer door de lucht gedragen pathogene stoffen en stofdeeltjes inademen;
c. gemakkelijker uitdrogen (dehydrateren) door hun grotere huidoppervlakte en snelle ademhaling;
d. gemakkelijker zware metalen (lood, kwik) in de hersenen kunnen opslaan en behouden waardoor hun hormoonstelsel dat een sleutelrol speelt in de groei en ontwikkeling, de intellectuele ontwikkeling, verstoord raakt en invloed wordt uitgeoefend op het hele zenuwsysteem;
e. meer energie gebruiken bij de groei en zodoende hogere risico's lopen voor ingenomen giftige stoffen;
f. meer slaap en rust nodig hebben voor een adequate ontwikkeling;
g. een minder ontwikkeld warmte-regulerend systeem hebben waardoor ze gevoeliger zijn voor hitte en kou.

Kinderen in gevaarlijke arbeid zijn niet onderhevig aan 1 maar meerdere risicofactoren. Gevaarlijk arbeid gaat vaak (maar niet altijd) gepaard met armoede. Een ondervoed kind dat zware lasten draagt, raakt uitgeput en worden de kansen op ziekte vergroot. Wanneer het kind snel groeit en uren achter elkaar in de zon arbeid verricht, neemt het risico om een rug aandoening op te lopen toe. Wanneer deze kinderen uitgescholden of mishandeld worden kan het zijn dat ze zich harder inzetten, waardoor het risico op ongevallen groter wordt.

Arbeidsomstandighedenwetgeving en kinderwerk

Arbeidsomstandighedenstandaarden kunnen een indicatie geven van wat gevaarlijk is, maar ze houden alleen rekening met veiligheids- en gezondheidsrisico's, doorgaans niet met ontwikkelings- en groeirisico's. Alhoewel er geen specifieke regelingen zijn om uit de toelaatbare risico- en tolerantiegrenzen voor volwassen, de grenzen van kinderen af te leiden, zijn er wel enkele algemene richtlijnen. Ten eerste zijn alle omstandigheden die gevaarlijk zijn voor volwassenen, zoals straling en asbest, ook schadelijk voor kinderen.

Als er maximaal aanvaardbare concentraties oftewel "threshold limit values" zjin vastgesteld voor volwassenen, dan is dat een aanwijzing dat het betreffende werk omstandigheden herbergt die te gevaarlijk zijn voor personen onder 18 jaar die nog in de fase van lichamelijke en mentale ontwikkeling zijn. In milieustandaarden zijn ook indicaties te vinden voor kinderen en volwassenen. In ons geval kan verwezen worden het Bestrijdingsmiddelbesluit 2005.

De Minimum Age Recommendation, 1973 (No. 146) geeft nader uitvoering aan ILO Conventie No. 138. Deze aanbeveling geeft aan dat speciale aandacht moet worden besteed voor kinderen die niet met familie en ouders zijn en migrantenkinderen (art. 3) De aanbeveling besteedt aandacht aan schoolbezoek en vakscholing (art. 4 en 5). Artikel 10 geeft aan dat voor werk verboden voor kinderen ook in acht moet worden genomen verdragen die handelen over gevaarlijke substanties, agentia en processen (inclusief ioniserende stralen), het optillen van zware gewichten en ondergronds werk. De lijst van gevaarlijk werk zal, mede in het licht van technologische veranderingen, regelmatig worden bijgesteld. De omstandigheden waarop kinderen onder 18 jaar arbeid verrichten moet een bevredigende standaard bereiken en goed gecontroleerd worden, dit geldt ook voor vakscholing etc. (art. 12).

Artikel 13 benadrukt dat in het bijzonder gelet moet worden op een aantal omstandigheden zoals: (a) een eerlijkloon en toepassing van het beginsel van gelijk loon voor gelijkwaardig werk;

(b) strikte limitering van het aantal uren besteed op het werk per week en per dag en het verbod van overwerk teneinde toe te staan dat er genoeg tijd is voor onderwijs en training (ook tijd nodig voor huiswerk), voor rust gedurende de dag en voor vrijetijdsbesteding;
(c) het regelen van een aaneensluitende periode van 12 uren nachtrust, met slechts uitzondering bij overmacht en van rustdagen in de week;
(d) het verlenen van een jaarlijkse betaalde vakantie van ten minste 4 weken en in elk geval niet korter dan die geldende voor volwassenen;
(e) dekking voor sociale zekerheid;
(f) veiligheid en gezondheid en het superviseren van de regels.

Bij het redigeren van de grenzen en de limieten is gebruik gemaakt van de grenzen die in bovenstaande verdragen zijn opgenomen.

Integrale aanpak
Kinderarbeid is qua karakter een problematiek die door samenwerking en harmonisatie van beleid van meerdere beleidsgebieden en ministeries zal kunnen worden aangepakt. Het ministerie van Arbeid kan het voorkomen van de verschillende vormen van kinderarbeid detecteren, preventieve voorlichting uitvoeren, het probleem in kaart helpen brengen en eventueel malafide factoren doen bestraffen met een sanctie. De bevrijding van kinderen uit kinderarbeid vereist vanuit de taakomschrijving een betrokkenheid en acties van andere ministeries zoals Justitie en Politie wanneer het gaat om strafbare misbruik waaronder mensenhandel en mensensmokkel en het aanpakken van malafide organisaties en georganiseerde misdaad. Als (bijzondere) ondersteuning van huishoudens en eventueel opvang van kinderen noodzakelijk wordt, speelt het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting een cruciale rol. Eventueel kunnen in de ernstige gevallen ook voogdijzaken aan de orde komen welke buiten de competentie van het ministerie van Arbeid liggen. Vanwege de aparte dynamiek in het binnenland, met de inheemse en tribale volken, is het ministerie van Regionale Ontwikkeling in de aanpak van kinderarbeid ook belangrijk. Protocollen zullen daarom ontwikkeld worden in het kader van de in ontwikkeling zijnde Nationaal Actieplan Kinderarbeid, zodat de verschillende actoren elkaar alarmeren en aanzetten tot actie.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1
Punt b geeft aan dat het niet uitmaakt of de arbeid in of buiten een onderneming wordt verricht. Werkzaamheden in scholen, rehabilitatiecentra en opvoedingsinstellingen vallen buiten deze wet, weliswaar moeten de werkzaamheden een opvoedkundig karakter hebben en primair niet gericht zijn op winstbejag. Werkzaamheden in of ten behoeve van het huishouden waarvan het kind deel uitmaakt, vallen buiten de werking van deze wet. De arbeid betreft niet het uitvoeren van werkzaamheden in of ten behoeve van het huishouden waarvan het kind deel uitmaakt.

In punt j wordt de categorie jeugdige personen – die in de Arbeidswet 1963 behelsde personen die wel de leeftijd van 14 jaar, maar niet die van 18 jaar hebben bereikt – op een hoger niveau gebracht. Nu gaat het om personen die de leeftijd van 16 jaar, doch nog niet die van 18 jaar hebben bereikt. Ook de definitie van kinderen in artikel 1 sub l is in samenhang gebracht met ILO Conventie No. 138.

In het algemeen zijn voor deze wet kinderen de personen die de leeftijd van 16 jaar nog niet hebben bereikt. Deze minimumleeftijd was eerder 14 jaar.
De ILO Aanbeveling No. 146 (*Minimum Age Recommendation, 1973*) geeft aan dat de minimumleeftijd in alle economische sectoren hetzelfde dient te zijn (artikel 6). De minimumleeftijd voor toegang tot arbeid moet volgens de conventie niet minder zijn dan de leerplichtige leeftijd waarop verplicht onderwijs moet zijn afgerond, maar in elk geval niet minder dan 15 jaar (Conventie 138, artikel 2 lid 3). Uit technisch ambtelijk overleg is gebleken dat op het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, wetgeving in voorbereiding is om de lager onderwijswetgeving te moderniseren en dat daarbij mede in acht is genomen ILO Conventie No. 138. Het uitgangspunt van het ministerie is dat bij de modernisering van de onderwijswetgeving op basis van de internationale normen, de leerplichtige dan wel schoolplichtige leeftijd gesteld zal worden op ook 16 jaar. Daarmee zullen de onderwijsleeftijd en de arbeidsleeftijd synchroon lopen zoals genoemde conventie dat voorschrijft.
Aan boord van vissersvaartuigen is de minimumleeftijd voor toelating tot arbeid 18 jaar. Deze wet wijzigt de Zeevisserijwet 1980 niet maar refereert aan de arbeid aan boord van de boten die daarin zijn beschreven. De conventie stelt de minimumleeftijd op niet minder dan 18 jaar voor elk type werk dat vanwege zijn aard of de omstandigheden waaronder het verricht wordt, kennelijk nadelig is voor de gezondheid, veiligheid en moraal van jonge personen (Conventie 138, artikel 3 lid 1). De soorten arbeid waar van dit gevaar sprake kan zijn, dienen in de nationale wetgeving geregeld te worden na consultatie van de werkgevers- en de werknemersorganisaties (Conventie 138, artikel 3 lid 2).
Bij het definiëren van kinderarbeid (artikel 1 sub k) en de ergste vormen van kinderarbeid (artikel 1 sub f) is geput uit het staatsbesluit van 2 september 2008, houdende instelling van de Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid (Besluit Nationale Commissie Uitbanning Kinderarbeid) (S.B. 2008 no. 115). Voor het omschrijven van de ergste vormen van kinderarbeid is gekozen voor de omschrijving als bepaald in de ILO Conventie no. 182 artikel 3 luidende als volgt:
In het kader van de Conventie wordt onder de ergste vormen van kinderarbeid verstaan:

a. alle vormen van slavernij of activiteiten hieraan gelijkgesteld;
b. het gebruiken, aanzetten en uitlokken van kinderen voor prostitutie, pornografie en pornografische handelingen;

c. het gebruiken, aanzetten en uitlokken van kinderen voor illegale activiteiten in het bijzonder de productie en handel van drugs;
d. werkzaamheden die wat betreft de aard of omstandigheden waarin zij worden uitgevoerd de gezondheid, veiligheid en moraal van kinderen in gevaar kunnen brengen.

Deze wet regelt in artikel 1 sub d voor het eerst 'artistieke optredens' als een gelimiteerd toegestane vorm van lichte arbeid namelijk uitvoeringen op culturele, artistieke of sportieve vlak of reclameactiviteiten. Bij de artistieke optredens moet het gaan om zaken als toneel, zang, dans en muziek. Er zijn ook andere vormen van entertainment waarvoor kinderen ingezet kunnen worden zoals het doen van kunstjes. Deze bezigheden moeten niet in strijd zijn met de wet en ook niet met de moraal en de goede zeden.

In deze wet wordt een onderscheid gemaakt tussen arbeid van lichte aard in de schoolperiode (schoolweek) en arbeid van lichte aard in de schoolvakantieperiode (vakantieweek). De wetgeving introduceert ook arbeid van lichte aard en definieert deze. Daarbij zijn lichamelijke en geestelijke ontplooiing en school (inclusief vakscholing) enorm van belang. Lichte arbeid is geen industriële arbeid. In de definitie (sub o) is van belang het element van 'onacceptabele veiligheidsrisico's'.Onacceptabele veiligheidsrisico's voor een kind of zijn omgeving zijn in ieder geval aanwezig bij werkzaamheden met of in de omgeving van mechanische arbeidsmiddelen waarbij brand-, elektrocutie-, knel-, plet-, snij- of valgevaar bestaat. Bij hulparbeid is van belang het element van toezicht.

In artikel 1 sub m heeft de definitie betrekking op kinderen omdat de uitdrukking gebruikt wordt om arbeid door kinderen te reguleren.

In artikel 1 sub t wordt uitgegaan van vakscholing waar de overheid zicht op heeft, dus waar er garanties zijn dat de omstandigheden aangepast zijn aan het kind zijn en dat het niet gaat om een verkapte vorm van arbeid in een onderneming. De regeling in deze wet (art. 6) waarbij arbeid bij de vakscholing wordt toegelaten, geldt niet voor vakscholing die niet erkend zijn, omdat daar de garanties niet bestaan dat de omstandigheden aangepast en gebalanceerd zijn.

Artikel 2
Artikel 2 lid 1 laat de ruimte voor kinderen open om activiteiten te ontplooien in het huishouden of licht werk in het gezinsbedrijf. Het moet wel gaan om incidentele arbeid of arbeid van korte duur. Het werken in een gezinsbedrijf moet aan de voorwaarde voldoen dat het niet schadelijk, nadelig of gevaarlijk is voor kinderen en jeugdige personen.

Inheemse en tribale gemeenschappen
In de inheemse en tribale leefgemeenschappen heerst een situatie die fundamenteel verschilt van de leefwijze in de verstedelijkte gebieden. Voor hun levensonderhoud en overleving is het van belang dat kinderen onderricht worden in de technieken van de traditionele middelen van bestaan. ILO Conventie No. 169 inzake de rechten van de inheemse en tribale volken, bepaalt in artikel 26 dat de overheid maatregelen zal treffen dat de kinderen van de inheemse en tribale gemeenschappen, recht hebben op onderwijs op het algemene nationale niveau. Dat betekent dus dat deze kinderen ook rechten hebben op voldoende rust en tijd om schoolwerk te doen en om te spelen. Artikel 29 van de Conventie benadrukt tegelijkertijd de overdracht van kennis en skills (van de ouderen op de kinderen) zodat de kinderen later volwaardig kunnen participeren in deze gemeenschappen en ook op nationaal niveau. Daarom moet ook het onderwijs afgestemd zijn. In deze zelfde trend luidt artikel 27 lid 1 de Conventie No. 169. In de Wet Grondregistratie en Land Informatie Systeem (S.B. 2009 no. 149) komt de uitdrukking 'traditionele woon -en leefgebieden van in stamverband levende volken' al voor en wordt gedefinieerd als 'delen van het grondgebied, welke traditioneel worden bewoond door de in stamverband levende delen van de bevolking of van belang worden geacht voor het in stand houden en / of waarborgen van de leefpatronen van deze delen van de bevolking' (art. 1 sub j). Bij de naleving van de bepalingen met betrekking tot de kinderarbeid in het binnenland zal met het bovenstaande rekening gehouden worden. Daarbij moet wel ervoor gewaakt worden dat misbruik wordt gemaakt van interpretaties over bijvoorbeeld wat tot de cultuur en de traditionele levenswijze en middelen van bestaan van deze volken behoren. Verwezen kan worden bijvoorbeeld naar de goudwinning.

Lid 2 benadrukt dat ook in het gezinsbedrijf gelet moet worden op de bescherming van de kinderen en jeugdige personen en de belasting op het lichaam of de geest afgestemd moet zijn op de leeftijd.

In de eerste plaats moeten persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig zijn en dient de werkplek veilig te zijn ingericht. Er moet geen blootstelling zijn aan fysische, biologische en chemische agentia. Agentia, machines, apparatuur en toestellen moeten goed geordend zijn en de bediening daarvan goed geregeld. De arbeid moet goed georganiseerd zijn en de kinderen en jeugdige personen moeten gelet op hun genoten opleiding, worden ingelicht over bijvoorbeeld de veiligheid. Bij het geven van informatie moet dus rekening worden gehouden met wat ze al op het gebied van veiligheid weten vanwege hun opleiding. De werkgever is immers verplicht de kinderen en jeugdige personen in te lichten over mogelijke risico's en over alle veiligheidsmaatregelen. De staat dient ervoor te zorgen dat kinderen of jeugdige personen worden beschermd tegen de specifieke risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en ontwikkeling ten gevolge van gebrek aan ervaring, doordat zij zich niet bewust zijn van werkelijke of mogelijke risico's, of doordat hun ontwikkeling nog niet is voltooid. Sub d heeft betrekking op de wijze waarop de arbeid moet worden verricht en de structurele ordening van het werk en de daarbij geldende vaste protocollen. Met betrekking tot sub e. kan gesteld worden dat het hier betreft het onderricht dat de kinderen en jeugdige personen hebben gehad op het gebied van de beroepsveiligheid en de gezondheid al dan niet specifiek op het betreffende vakgebied. Speciale aandacht is geboden omdat kinderen en jeugdige personen een grotere kans lopen om onachtzaam te zijn en te handelen. Tegen deze achtergrond is ook de specifieke verplichting voor de werkgever en het hoofd van het gezin opgenomen in lid 3.

Lid 4 is van belang omdat op die manier de aansprakelijkheid van artikel 14 voor de ouders, verzorgers, werkgevers getoetst kan worden. Met een schriftelijke arbeidsovereenkomst zijn de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden gemakkelijker te monitoren.

Artikel 3

Deze bepaling heeft als novum dat het nu niet alleen werkgevers als overtreders inzake kinderarbeid mag straffen, maar ook ouders en/of voogden of personen aan wie de zorg van een kind en jeugdige persoon is toevertrouwd. Deze hebben de plicht om erop toe te zien dat hun kind en jeugdige geen kinderarbeid verricht of gevaarlijke arbeid en ze mogen hen ook niet daartoe aanzetten. Ze mogen hun kinderen wel aanzetten tot arbeid welke toegestaan is volgens deze wet. Onder werkgevers dient hier mede te worden verstaan, ondernemingen die in de '*supplychain*' voorkomen.

Vanwege het concept van *corporate social responsibility* (maatschappelijk verantwoord ondernemen) rust op bijvoorbeeld uitbestedende multinationals de plicht om in hun keten van goederen- en dienstenverleners te letten op vervuiling zoals door misbruik van kinderarbeid. Dit is benadrukt in de 5de editie (2017) van de *ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy* (art. 26 en 27).

Lid 3 is om het toezicht te vergemakkelijken en vloeit voort uit artikel 16 van ILO Aanbeveling No. 146. Deze bepaling uit de aanbeveling geeft in punt (b) aan dat werkgevers verplicht moeten worden om administratie met de namen en leeftijden van kinderen en jeugdige personen die in het bedrijf aanwezig zijn, ook van hen die ter plekke zijn voor vakscholing of training.

Lid 4 heeft de bedoeling om de monitoring van de overtreding van de bepalingen uit deze wet en de pakkans te vergroten. De problematiek van kinderarbeid kan moeilijker worden aangepakt als de burgerij niet betrokken is bij de naleving ervan. Deze bepaling beoogt de betrokkenheid van de samenleving bij het aankaarten van kinderarbeid te vergroten.

Artikel 4
Artikel 13 lid 1 sub b van ILO Aanbeveling No. 146 bepaalt dat de wetgeving moet omvatten '*the strict limitation of the hours spent at work in a day and in a week*'. Volgens de ILO Conventie No. 138 (artikel 7) kunnen onder bepaalde omstandigheden bepaalde vormen van licht werk bij wet toegestaan worden voor personen van 13 tot 15 jaar (dus 13 en 14 jaar).
Het lichte werk dient volgens de Conventie verricht te worden onder de volgende voorwaarden (art. 7 lid 1):

1. het werk moet niet schadelijk zijn voor de gezondheid en ontwikkeling van de kinderen;
2. het werk moet geen hinder zijn voor schoolbezoek, participatie aan door de bevoegde autoriteit goedgekeurde beroepskeuzevoorlichting en de kinderen moeten in staat blijven om voordeel te halen uit zijn training.

In art. 10 van de conventie, dat een aantal beleidsvoorstellen doet aan nationale regeringen, wordt speciale aandacht besteed aan scholing en trainingen, de positie van ontheemde kinderen en migrantenkinderen en volledig schoolbezoek. Artikel 4 van ILO Aanbeveling No. 146 bepaalt dat 'fulltime' bezoek van school of participatie in erkende vakscholingsprogramma's gewaarborgd moet worden totdat wettelijk het toegestaan wordt om op de betreffende leeftijd toe te treden tot arbeid.

Artikel 4 komt erop neer dat kinderen van 13 en 14 jaar wel niet-industriële hulparbeid van lichte aard kunnen verrichten. Auto's wassen, oppassen op kinderen, lichte arbeid in de landbouw en in een gezinswinkel zijn ook toegestaan. Dat betekent dat 12-jarigen en jongere kinderen deze soort arbeid niet mogen doen. Lid 2 geeft de voorwaarden weer waaronder deze vorm van arbeid kan worden verricht. Zondagen en schooldagen lenen zich voor deze leeftijdsgroep niet voor het verrichten van hulparbeid. Nachtrust wordt zeer belangrijk geacht en is onderdeel van een 14 uren-periode per etmaal. Immers, ILO Aanbeveling No. 146 geeft aan dat er sprake moet zijn van '*a minimum consecutive period of 12 hours' night rest, and of customary weekly rest days*' (art. 13 lid 1 sub c).
Er moet genoeg tijd overblijven voor '*education and training (including the time needed for homework related thereto), for rest during the day and for leisure activities*' (ILO Aanbeveling No. 146, art. 13 lid 1 sub b). Tijdens de schoolweek mag de 13- en 14-jarige niet langer dan 10 uren per week werken en maximaal 2 uren per dag op de schooldag; op een niet-schooldag mag het kind 7 uren werken maximaal. Arbeid op zondag is verboden bij deze groep. In de vakantieperiode zijn de maximumuren 7 uren per dag en 35 uren per week. De wet limiteert licht werk voor de week op maximaal 5 dagen per week, vanwege het verbod van arbeid op de zondag gaat het dus om de 5 dagen van maandag tot en met zaterdag.

De schoolvakantie heeft voor scholieren als voornaamste doel dat zij voldoende tot rust komen. In Suriname zijn er over het algemeen 4 vakantieperiodes bekend namelijk de paasvakantie (circa 2 weken), de grote schoolvakantie (1 maand en 2 weken), de kerstvakantie (2-3 weken) en de pinkstervakantie (2 dagen). Lid 4 limiteert de periode waarin kinderen arbeid mogen verrichten in de vakantie. Doorgaans wordt de vakantiejob verricht in de grote schoolvakantie. De wet geeft aan dat men in een jaar totaal 4 weken arbeid mag verrichten tijdens vakantieperiodes. Aaneengesloten mag dat alleen voor een periode van 3 weken. Dit laatste is alleen mogelijk tijdens de grote schoolvakantie. Uiteraard is het zo dat de vakantiejob onder omstandigheden moet worden verricht die in lijn zijn met de arbeidswetgeving en in overeenstemming met de leeftijd van de kinderen of jeugdigen.

Lid 5 gaat ervan uit dat arbeid dat over het algemeen door kinderen wordt verricht, hen niet moet afhouden van bijvoorbeeld hun leerinspanningen en de behoefte om te rusten of te spelen. Lid 5 refereert in het bijzonder aan de gezinslandbouw dat onder voorwaarden toegestaan moet zijn.

Kinderarbeid is arbeid die gevaarlijk is voor de lichamelijke, geestelijke en morele ontwikkeling van een kind en brengt het onderwijs van het kind in gedrang. Niet alle werk dat gedaan wordt door kinderen in de landbouw wordt geacht kinderarbeid te zijn. Sommige activiteiten kunnen de kinderen zelfs helpen om belangrijke skills voor levensonderhoud aan te leren die kunnen bijdragen aan hun overleving en hun voedselzekerheid. Desalniettemin, veel werk dat door kinderen verricht wordt in de landbouw is niet gepast voor hun leeftijd (*age-appropriate*); het is doorgaans gevaarlijk of brengt het onderwijs van het kind in gedrang, aldus de FAO. De organisatie noemt als voorbeelden het werken van kinderen in velden waar pesticiden worden gespoten, het op blijven in de avond op visboten of het sjouwen van zware lasten die de ontwikkeling van het jonge lichaam beschadigen. Sommige sleutelfactoren die bijdragen aan kinderarbeid in rurale gebieden zijn lage gezinsinkomens, weinig alternatieven voor levensonderhoud, slechte toegang tot onderwijs en afwezigheid van handhaving van arbeidswetten. De ILO en de FAO maken onderscheid tussen lichte arbeid en kinderarbeid en zijn het met elkaar eens dat kinderarbeid in de landbouw moet worden voorkomen en bestreden. Zowel de ILO als de FAO is van oordeel dat decent work geïncorporeerd moet worden in de landbouw. De organisaties zijn van oordeel dat gevaarlijk werk door kinderen in de landbouw moet worden bestreden en voorkomen. De organisaties zijn van oordeel dat licht werk in de landbouw bevorderlijk kan zijn voor de ontwikkeling en het belang van het kind. De Surinaamse 'oude' wetgeving laat in de Arbeidswet ruimte open voor arbeid in de gezinslandbouw, maar het Bestrijdingsmiddelenbesluit (S.B. 2005 no. 18) stelt paal en perk aan de betrokkenheid van personen jonger dan 18 jaar op werkplekken waar bepaalde pesticiden worden gebruikt. Het Bestrijdingsmiddelenbesluit 2005 bepaalt dat het verboden is bestrijdingsmiddelen, waarbij op de verpakking gevaarsymbolen zijn aangegeven, te gebruiken door middel van personeel (een persoon die arbeid verricht waarbij hij gebruik maakt van bestrijdingsmiddelen) beneden de leeftijd van 18 jaar. Het is ook verboden andere bestrijdingsmiddelen dan te gebruiken door middel van personeel beneden de leeftijd van 18 jaar (artikel 14). Onder personeel mede verstaan de personen, die anders dan in dienstbetrekking onder gezag van de ondernemer werkzaam zijn. Er wordt in dit artikel ook gedacht aan de situatie waarbij kinderen uit het gezin meehelpen, zonder daarvoor geld te ontvangen. (artikel 1 lid 2).
Bepaalde activiteiten in de landbouw worden expliciet genoemd als gevaarlijk voor personen jonger dan 18 jaar in het Besluit Gevaarlijke Arbeid (SB 2010 no. 175).

Werk gedaan in de huishouding door kinderen waarvan ze onderdeel zijn, indien onder redelijke omstandigheden en onder toezicht van volwassenen, wordt geacht integraal onderdeel te zijn van het gezinsleven en het opgroeien en derhalve iets positiefs. Desalniettemin kan het voorkomen dat in bepaalde gevallen waar de werkdruk in conflict komt met het onderwijs en/of te veeleisend zijn waardoor ze op kinderarbeid neerkomen. Het is niet uitgesloten dat kinderen in het huishouden hetzelfde werk doen als dat pleegt te gebeuren onder een gezagsverhouding bij een derde partij, waardoor ook de aansprakelijkheid van de werkgever erbij komt kijken naast die van de ouder/verzorger.

Lid 6 schrijft een staatsbesluit voor waarin een niet-uitputtende lijst van lichte vormen van arbeid wordt opgenomen. Deze lijst is een richtlijn voor werkgevers die verzoeken krijgen van ouders van kinderen om toegelaten te worden tot het verrichten van lichte arbeid. De lijst moet regelmatig geëvalueerd en bijgesteld worden.

Artikel 5

Artikel 5 staat toe dat 15-jarigen 'niet-industriële arbeid' van lichte aard mogen verrichten. Deze arbeid is voor 13- en 14-jarigen verboden. Het verbod van arbeid op de zondag is iets flexibeler in het geval van 15-jarigen. Er is daar een uitzondering mogelijk, maar ouders of verzorgers moeten daarmee instemmen. Als arbeid op de zondag wordt verricht, dan moet het kind op de zaterdag vrij zijn. Deze wet heeft de bedoeling om te voorkomen dat het kind op elke zondag arbeid moet verrichten. Per kwartaal (13 weken) mag een 15-jarige niet meer dan 4 keer arbeid op de zondag verrichten. De arbeid wordt op niet meer dan 5 dagen in de week verricht. De rustperiode is ook in de wet opgenomen.

Volgens lid 3 mag een 15-jarige tijdens de schoolperiode maximaal 12 uren per week arbeid verrichten. Op dagen waarop de school moet worden bezocht, mag de 15-jarige niet langer dan 2 uren per dag arbeid verrichten. Op dagen waarop geen school moet worden bezocht, mag de 15-jarige 8 uren per dag arbeid verrichten.

Lid 4 stelt de limieten vast voor de vakantieperiode wat betreft 15-jarigen. Het maximum is 40 uren per week en 8 uren per dag. Lid 5 bepaalt dat alle vakantieperiodes per jaar bij elkaar genomen de 15-jarige niet langer dan 6 vakantieweken arbeid verrichten. Aaneengesloten kan dat alleen voor 4 vakantieweken.

Uiteraard gaat het in het bovenstaande steeds om arbeid van lichte aard.

Artikel 6
Artikel 6 heeft betrekking op stages of vakscholing waarbij 14-jarigen en ouderen arbeid moeten verrichten. Volgens lid 1 moet het gaan om uitsluitend lichte arbeid. Deze arbeid moet integraal deel zijn van:
(a) een beroepsopleiding of -onderwijs, waar de betreffende school of instelling in eerste instantie verantwoordelijk voor is;
(b) een trainingsprogramma dat geheel of gedeeltelijk in een bedrijf plaatsvindt en goedgekeurd is door de bevoegde autoriteit;
(c) een programma voor beroepskeuze, dat ten doel heeft kinderen bij te staan bij het kiezen van een beroep of een opleiding.

Lid 2 omvat de voorwaarden die gelden bij arbeid tijdens stage of vakscholing. Op de zondag wordt er geen arbeid verricht. Er moet sprake zijn van voldoende rust vooral gedurende de nacht. Lid 2 stelt een limiet aan stage of vakscholing: het is alleen mogelijk voor maximaal 7 uren per dag en 35 uur per week. Lid 3 geeft aan dat bij het berekenen van de tijdslimieten ook het aantal uren waarbij de 14-jarigen in de klas zitten, meegerekend.

Artikel 7
Deze wet gaat niet uitgebreid in op de artistieke opvoeringen die door kinderen kunnen worden verricht. De Arbeidsinspectie zal een richtlijn per beschikking uitvaardigen waaraan ouders en verzorgers gehouden zullen zijn. De richtlijn moet minimaal een aantal punten regelen waaronder:
1. een aparte regeling voor 13- en 14-jarigen en voor 15-jarigen;
2. maximumwerktijden per dag, per week tijdens de schoolperiode en tijdens de vakantieperiode;
3. arbeid op de zondag
4. arbeid in de avond;
5. verplichte rusttijden;
6. deskundige begeleiding;
7. de aanwezigheid van ouders en verzorgers.

In individuele gevallen bepaalt ILO Conventie No. 138 dat, na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties, vergunning kan worden verleend om een uitzondering te maken op het verbod van artikel 2 en toegestaan wordt dat kinderen deelnemen aan bepaalde activiteiten zoals uitvoeringen op het artistieke vlak.

Deze vergunningen dienen:
1. de maximale duur van de toegestane arbeid aan te geven;
2. de arbeidsvoorwaarden waaronder de arbeid zal worden verricht, voor te schrijven.

Zie wat deze verdragsbepaling betreft, ook artikel 9 van de wet.

Artikel 8
Indien een 15-jarig kind niet meer verplicht is naar school te gaan kan een gezamenlijk verzoek gedaan worden door de werkgever en de ouder of verzorger aan het hoofd der Arbeidsinspectie waarbij toestemming wordt verleend aan het kind om niet-industriële arbeid van lichte aard te verrichten. Lid 2 omvat de voorwaarden die moeten waarborgen dat de veiligheid en gezondheid van het kind niet in gevaar komen. Zo is de zondag in beginsel een vrije dag, met uitzonderingsmogelijkheden waarbij de rol van de ouders en verzorgers belangrijk is. Als arbeid op de zondag wordt verricht, is de zaterdag ervoor vrij. Per kwartaal moeten 4 zondagen op zijn minst vrij zijn. De maximumwerktijden zijn 40 uren per week en 8 uren per dag. De onafgebroken rusttijd duurt ten minste 12 uren in elke etmaal. In de rustperiode moet de avond en ochtend vallen van 19.00 uur tot 07.00 uur. Nachtarbeid is ook dus hier verboden.
Het kind bouwt betaalde vakantie op, een regel afgeleid uit artikel 13 lid 1 sub d van ILO Aanbeveling No. 146 (*Minimum Age Recommendation*) dat aanhaalt '*the granting of an annual holiday with pay of at least four weeks and, in any case, not shorter than that granted to adults*'.

Artikel 9
Artikel 10 lid 1 regelt de pauze die kinderen vanaf 13 jaar dagelijks moeten nemen voor het geval ze voor langere tijd arbeid verrichten. De pauze is ten minste een half uur aaneengesloten na 4,5 uur aaneensluitende arbeid.
Lid 2 verbiedt het vereisen van overwerk van kinderen. Dit verbod is gebaseerd op artikel 13 lid 1 sub b van ILO Aanbeveling No. 146.

Artikel 10
Het is ondenkbaar dat bij 13- en 14-jarigen niet-industriële (hulp)arbeid van lichte aard buiten schooluren, stage en artistieke optredens samenlopen. Ook in deze situaties blijft het van belang dat de fysieke en psychosociale belasting van het kind en diens onderwijsprestaties niet in gedrang komen. Een samenloop is ook mogelijk bij 15-jarigen.
Artikel 11 beoogt om de geaccumuleerde belasting zodanig te regelen dat er geen schade ontstaat aan het kind.

De bottomline blijft maximaal 10 uren per week, 5 dagen per week, 2 uren per dag tijdens schooldagen, 7 uren buiten schooldagen in de schoolweek en in de vakantieweek 35 uren per week en 7 uren per dag bij de 13- en 14-jarigen. Bij de 15-jarigen gaat het om 10 uren maximaal in de week, 2 uren per schooldag, 8 uren buiten de schooldag en in de vakantieweek 8 uren per dag en 40 per week.

Artikel 11
Artikel 11 stelt werkgevers, ouders en/of voogden of personen aan wie de zorg van een jeugdige persoon is toevertrouwd, verantwoordelijk wanneer deze ingezet worden voor arbeid die gevaarlijk is voor de gezondheid, de zedelijkheid of het leven. De gevaarlijke arbeid is beschreven in het Besluit Gevaarlijke Arbeid (zie lid 3). Het al dan niet betalen van loon doet niet af aan de inbreuk die werkgevers en ouders etcetera plegen.
Met betrekking tot de interpretatie van 'werkgevers' wordt verwezen naar de toelichting van artikel 4 en met name het aldaar gestelde met betrekking tot de nieuwe *ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy.*

Lid 2 bepaalt dat de arbeid die jeugdige personen mogen verrichten, dat is arbeid die niet voorkomt in het Besluit Gevaarlijke Arbeid, gebonden is aan een maximum van 8 uren per dag en 40 uren per week. Vooralsnog is de normale werktijd in de Arbeidswet 8 ½ uur per dag of 48 uren per week (zie artikel 3).Het ILO Verdrag No. 138 stelt de minimumleeftijd op niet minder dan 18 jaar voor elk type werk dat vanwege zijn aard of de omstandigheden waaronder het verricht wordt, kennelijk nadelig is voor de gezondheid, veiligheid en moraal van jonge personen (Conventie 138, artikel 3 lid 1). De soorten arbeid waar van dit gevaar sprake kan zijn, dienen in de nationale wetgeving geregeld te worden na consultatie van de werkgevers- en de werknemersorganisaties (Conventie 138, artikel 3 lid 2).

Lid 3 geeft aan dat het staatsbesluit waarin de gevaarlijke vormen van arbeid worden geregeld, steeds moet worden bijgesteld. Dat wordt ook vereist door ILO Verdrag No. 182 (artikel 4). Behoudens het bepaalde met betrekking tot de minimumleeftijd van 18 jaar in beginsel, bepaalt de ILO Conventie No. 182 dat toelating van jeugdigen vanaf de leeftijd van 16 jaar (bepaald in de wet of door een bevoegde autoriteit) kan worden toegestaan, na consultatie met de organisaties van werkgevers en werknemers onder de voorwaarden:

1. dat de gezondheid, veiligheid en moraal van de jonge werkers volledig zijn beschermd;

2. dat voorafgaand adequate specifieke instructies zijn gegeven of vakscholing is genoten in de betreffende branche (Conventie 138, artikel 3 lid 3).

De vormen van arbeid die vanwege het karakter of de omstandigheden waaronder het verricht wordt, gevaarlijk is voor de gezondheid, veiligheid en moraal, dient ook na consultaties te worden vastgesteld (Conventie 138, art. 3).

Artikel 12

Deze bepaling heeft de bedoeling om een beroepsmogelijkheid te creëren voor belanghebbende tegen besluiten die door de Arbeidsinspectie worden genomen ter zake de uitvoering van deze wet. Een aantal bepalingen dat betrekking heeft op kinderarbeid en arbeid door jeugdigen uit de Arbeidswet 1963 wordt vervangen door de bepalingen van deze wet. De elfde afdeling van de Arbeidswet 1963 regelt een beroepsmogelijkheid tegen een beschikking van de Arbeidsinspectie. In deze wet komt los van de ontheffing die door de Arbeidsinspectie wordt verleend, geen bepalingen voor waar de Arbeidsinspectie een besluit neemt dat belastend zou kunnen zijn voor de werkgever. Deze afdeling is meer gericht op de bepalingen die te maken hebben met bijvoorbeeld overwerk. In geval ontheffing wordt geweigerd is een beroepsmogelijkheid noodzakelijk. Deze is daarom hier overgenomen.

Artikel 13

Deze bepaling elimineert de vrijblijvendheid van de bepalingen van deze wet. Ze zijn bindend voor een ieder onder alle omstandigheden.

Artikel 14

Artikel 14 is belangrijk voor de aansprakelijkheid van degenen die verantwoordelijk zijn voor schending van deze wet.

Artikelen 15 en 16

In artikel 15 is de strafbepaling opgenomen, waarbij eveneens is voorzien in een strafverzwaring in geval van recidive (artikel 15 lid 2). De strafbepaling is echter niet van toepassing op het kind of de jeugdige. Gelet op het feit dat sociaal-maatschappelijke omstandigheden waarin het gezin of het kind of de jeugdige terecht is gekomen een fundamentele rol kunnen spelen op het begaan van overtredingen van deze wet, wordt bij de strafbaarstelling met die omstandigheden rekening gehouden.

In artikel 16 is daarom de strafbaarheid ingevolge artikel 15 van de wettelijke vertegenwoordiger of het hoofd van het gezinafhankelijk gesteld van het resultaat van een sociaal-maatschappelijk onderzoek, dat eerst verricht moet worden. De strafbaarheid van de wettelijke vertegenwoordiger of het hoofd van het gezin volgt pas indien uit dat onderzoek niet is komen vast te staan dat de overtredingen zijn begaan vanwege de sociaal-maatschappelijke omstandigheden waarin de betrokkenen zijn terecht gekomen.

Artikel 18
Bevoegdheden met betrekking tot het toezicht en de opsporing wat betreft de arbeidswetgeving zijn expliciet vermeld in de Wet Arbeidsinspectie (SB 1983 no. 42 zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2017 no. 39. De bevoegdheden van de Arbeidsinspectie zijn bij de recente wetswijziging in 2016 aangevuld. Hier wordt uitgegaan van deze laatste wetswijzigingen en de Wet Arbeidsinspectie in zijn algemeenheid.

In ILO Aanbeveling No. 146 (art. 14, 15 en 16) wordt speciale aandacht besteed aan de rol van de arbeidsinspectie en het mogelijk maken van hun controlewerkzaamheden.
Bij de bestrijding van kinderarbeid zal de Arbeidsinspectie voornamelijk moeten afgaan op ook klachten en aangiftes die gedaan worden door het publiek in zijn algemeenheid.

Artikel 20
Artikel 20 bepaalt dat met de inwerkingtreding van deze wet de artikelen 1 sub g en h, 17, 18, 19, 20, 20a en 21 van de Arbeidswet komen te vervallen. In plaats van die artikelen, gelden de bepalingen van deze wet.

Paramaribo, 31 juli 2018,

DESIRÉ D. BOUTERSE